

Novi predsednik Ljudske skupščine LRS Vida Tomšič

V soboto je bila v Ljubljani pod predsedstvom predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije 27. skupna seja obeh zborov Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Tovariš Miha Marinko je na zasedanju zaprosil skupščino, da ga razreši dolžnosti predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije. Oba zbora sta soglasno razrešila tovariša Miha Marinko dolžnosti predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije, nato pa na predlog 20 ljudskih poslancev, ki ga je podprl tudi Miha Marinko, z aplavzom izvolila za novega predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije tovarišico VIDO TOMŠICEVO.

Oba zbora skupščine sta zatem razrešila dolžnosti predsednika Izvršnega sveta LRS tovariša Borisa Kraigherja in člane Toneta Boleta, Jožeta Ingoliča, dr. Marijana Dermastio in Matijo Maležiča, ki so prevzeli nove dolžnosti. Za novega predsednika Izvršnega sveta LR Slovenije so poslanci z aplavzom izvolili tovariša Viktorja Avblja, za nove člane Izvršnega sveta LRS pa tovariše Rudija Čačinoviča, Jožeta Tramska in Bena Zupančiča. Oba zbora Ljudske skupščine LR Slovenije sta po tem razpravljala še o nekaterih drugih imenovanjih.

Različni podatki - za vsak primer

V zadnji številki tednika smo v poročilu o razširjenem plenumu Socialistične zveze v Hrastniku navedli med drugim tudi nekatera očitna nesorazmerja v gibanju osebnih dohodkov. Čeprav so tudi v drugih primerih pojavi, ki so bili na plenumu analizirani, in bi jih bilo nemara vredno obravnavati, smo se vendarle lotili le tistih, ki so najbolj boleči. Pri tem smo se poslužili podatkov, ki jih je vsebovalo poročilo predsednika ObO SZDL, predsednik pa je obravnaval podatke, ki so mu jih posredovala sama podjetja, za primerjavo pa je imel na razpolago tudi podatke, ki jih je zbral

gospodarski referat občin, uprave. Ti podatki so bili že javno obravnavani na zboru proizvajalcev občinskega ljudskega odbora in so jih dobili v vpogled tudi vsi člani občinskega ljudskega odbora med gradivom zadnje seje ljudskega odbora. Čeprav na seji zaradi preobilnega dnevnega reda realizacije družbenega plana za prvo tro-mesečje niso obravnavali, pa je to gradivo lahko služilo za razpravo na drugih primernih mestih, med katerimi je zelo primerno mesto prav plenum Socialistične zveze.

Kljub vsemu temu resnejše in konkretno razprave ni bilo. Šele

tedaj, ko smo to ugotovili v našem tedniku ob navedbi nekaterih števil in številnih primerjav, je prišlo do polemike, vendar samo o tistih primerih, ki so bili navedeni v časopisu. Ob tej priložnosti so prizadeti ugotovili, da objavljeni podatki niso točni. Ponudili so nove podatke. Ob tem pa smo lahko ugotovili, da se v nekaterih primerih ne ujemajo podatki, vzeti iz letnih bilanc (po katerih je bilo izdelano poročilo o realizaciji družbenega plana), in podatki, ki so jih poslala podjetja (od katerih je te iste podatke zahteval občinski forum Socialistične zveze zato, da bi na plenumu lahko govorili o res preverjenih dejstvih. Zda pa naj bi bili veljavni le tisti podatki, ki so jih podjetja ohranila zase.

To pomeni, da imajo ponekod za vsak primer različne podatke, ki seveda različno obravnavajo iste probleme. Na vprašanje, zakaj predstavniki podjetij niso ugovarjali navedbam v poročilu predsednika ObO SZDL, so nekateri odgovorili, da niso bili seznanjeni z obravnavanimi podatki o osebnih dohodkih v njihovem podjetju. Kolikor bi to zadevalo le tovariše iz delavskega upravljanja, bi bilo to do neke mere še kar opravičljivo. Nastaja torej vprašanje doslednega informiranja in ne nazadnje tudi vprašanje kakovosti delavskega upravljanja v takih podjetjih.

Razen tega smo slišali tudi za pripombe, kako to, da Socialistična zveza razpravlja o vseh teh zadevah? Resnično je, da Socialistični zvezi ne bi bilo potrebno kar najbolj podrobno obravnavati teh vprašanj, kolikor bi jih obravnavali dosledno in učinkovito že drugi pristojni forumi. Ker pa obravnavanje teh zadev, na primer na zboru proizvajalcev, pa tudi drugod, skozi daljše pretekle obdobje ni bilo dovolj učinkovito, se je bila Socialistična zveza kot družbena politična organizacija

dolžna dotakniti tudi vseh takih zadev gospodarjenja, samoupravljanja in vsega, kar lahko vpliva na odnose v delovnih kolektivih in razpoloženje v komunih. Torej v resnici ni bolj pristojnega foruma za obravnavanje takšnih vprašanj, kot je prav forum Socialistične zveze in kot je to Socialistična zveza v celoti.

Na koncu naj povemo tudi še to, da je prav to tudi dolžnost tiska, saj je naš tednik glasilo Socialistične zveze in v nobenem primeru ne more mimo zadev, ki terjajo konstruktivne pogoje, po-bude in tudi kritiko.

VIKTOR SIREC

Presenetljivo poročilo - posnemajte!

Sredi prejšnjega tedna nas je še posebej presenetljivo poročilo dopisnika Tanjuga iz Sarajeva, da se je upravni odbor Komunalne banke v Sarajevu odločil, da bodo letos zahtevali znatno nižje provizije za bančne usluge z namenom, da izboljšajo poslovanje gospodarskih organizacij in družbenih služb.

Vest je prišla v času, ko v Zasavju vse bolj ugotavljamo, da dosedanja organizacijska oblika komunalnih bank ne ustreza namenu in da komunalne banke v taki obliki niso sposobne opravljati najvažnejše naloge — zagotoviti nemoten nadaljnji razvoj gospodarstva v vsaki občini. Gospodarske organizacije so prisiljene, da iščejo pri komunalnih bankah posojila, le-ta pa odobrujejo posojila ob znatni proviziji in visokih obrestih. Verjetno to najbolj občutijo v Industriji usnja, krzna, konfekcije in lahke obutve v Smartnem pri Litli, kjer vsako leto plačajo Komunalni banki po nekaj deset milijonov din na račun obresti in provizij.

V zadnjem času, ko je moč opaziti, da nekatere zasavske komunalne banke ne morejo v celoti zadovoljiti zahtev po posojilih, in ko nekateri tarnajo, da komunalne banke niso v zavidljivem položaju, pa statistični podatki občinskih ljudskih odborov kažejo, da so se osebni dohodki zaposlenih v komunalnih bankah v zadnjem času precej povečali. V Zagorju ob Savi so v tamkajšnji Komunalni banki znašali povprečni osebni dohodki zaposlenih v aprilu kar 58.556 (oseminpetdeset tisoč pet sto šestinpetdeset) din! Znatno povečanje osebnih dohodkov oziroma sorazmerno visoke osebne dohodke je pa moč ugotovljati tudi v ostalih komunalnih bankah.

Prav bi bilo, da bi tudi zasavske komunalne banke posnemale primer Komunalne banke iz Sarajeva! (ma)

Premalo razumevanja in pomoči

Po sprejetih navodilih republiške komisije za izvajanje načel o delitvi čistega dohodka je bil v Trbovljah pripravljen seminar za člane komisij, na katerem so jih seznanili s smernicami in navodili za nadaljnje delo.

Po sklepu bi morale vse gospodarske organizacije v trbovljski komuniz izdelati popolno dokumentacijo s potrebnimi analizami za zaključni račun iz leta 1961.

Zal je pa občinska komisija ugotovila, da nekatere gospodarske organizacije ter člani komisij gospodarskih organizacij niso vzeli to delo preveč resno. Jasno je, da

niso smatrali tega dela kot pomembno družbeno nalogo.

Jasno je, da bodo določene težave v manjših gospodarskih organizacijah ter zlasti tam, kjer primanjkuje strokovnega kadra. Značilno za te gospodarske organizacije je pa, da ne znajo poiskati stika z društvom knjigovodij ter ekonomistov, ki so se že izrekli pripravljeni sodelovati, oziroma jim pomagati.

Doslej je občinska komisija za ugotavljanje načel o delitvi čistega dohodka obiskala že nekaj nad osemnajst gospodarskih organizacij. Proučevali so že zaključne račune za leto 1961 v Rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, Cementarni, Elitu, STT, Mehaniki in nekaterih drugih gospodarskih organizacijah. Vseopoved so ugotovili, da ni polne dokumentacije in potrebnih analiz. To ima doslej edino Mehanika. Kljub temu, da so sprejeli sklep, da se vsa potrebna dokumentacija izdela do 10. junija, ni dobila komisija doslej potrebne dokumentacije od večine podjetij. To pa kaže, da tudi delavski sveti po gospodarskih organizaci-

jah doslej še niso razpravljali o tem vprašanju.

Kot smo zvedeli iz zanesljivih virov, bodo že v tem tednu izdelana podrobna navodila o izpolnjevanju pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Pričakovati je pa tudi podrobnejši navodil o vsledajevanju razponov osebnih dohodkov ter družbenih stališč glede razprav o teh vprašanjih. Prav tako pa bodo po vsej verjetnosti dana tudi navodila o sestavi dokumentacije za zavode. Ravno tako bo konec tega tedna občinska komisija sklicala ponovno seminar oziroma posvetovanje o teh vprašanjih, na katerih bo sodeloval tudi predstavnik republiške komisije.

Iz vsega tega sledi, da je intenzivnost dela ter resnost pristopa k tej odgovorni nalogi pogoj, da bodo lahko gospodarske organizacije še v tem mesecu vskladile tudi pravilnike o delitvi dohodkov. Potrebno pa bo tudi, da bodo manjše gospodarske organizacije poiskale strokovno pomoč pri obeh omenjenih društvih.

JANKO SAVSEK

Sodelovanje - del vsakdanjih potreb

Gradnja Zasavske ceste se nadaljuje in z njo se zmanjšujejo razdalje med zasavskimi komunami. Zidovje nove zasavske bolnišnice bo kmalu pod streho. Skupna komunalna banka, ki trenutno posluje za Trbovlje in Hrastnik zelo rentabilno, bo v teh dneh zajemala vse revirje — pridružila se je bo kmalu zagorska komunalna banka. To pridružitve so zahtevale gospodarske koristi te komunne. Skupno financiranje šolstva poteka po dogovorih, ki temeljijo na geslu: Cisti računi — dobri prijatelji! Tudi financiranje skupnih služb usreča temu načelu. Tako je tudi s skupnim pedagoškim zavodom, skupnim kinstrom — sicer brez Litije — in skupno inšpekcijsko službo, ki se oblikuje po tem načelu. V razpravi je še vedno ustanovitve skupnega zdravstvenega centra, okrog katerega so deljena mnenja — Zagorje in Hrastnik sta za samostojnost centra, Litija in Trbovlje za skupni center. Nazadnje je izrazilo društvo zdravnikov Zasavja mnenje, naj se tudi ta služba obravnava skupno in kompleksno, ker so zdravstveni problemi v Zasavju v vseh zasavskih komunah domala isti in jih je zato mogoče dosledno urejevati in analizirati kompleksno.

Skupne službe nastajajo kot posledica prenašanja teh služb na komunne in podobno je tudi s financiranjem šolstva. Prednost teh služb je v tem, da jim je omogočeno doslednejše delovanje ob tem da potrebujejo znatno manj sredstev, kot bi jih te službe potrebovale v primeru, če bi obstajale hkrati po vseh občinah. Ob dejstvu, da so občinski proračuni v vseh občinah v vse težavnejšem položaju, je tako in vsako drugo pozitivno varčevanje umestno. Prihranjen vendar milijone dinarjev pri sleherni skupni službi. Pomajkanje sredstev v proračunih občin pa je obenem ovira za ustanavljanje nadaljnjih takih služb nasploh. Zdravstveni center je zato mogoče ustanoviti šele v prihodnjem letu, čeprav bi ga bilo potrebno ustanoviti že lani. Podobno vprašanje je tudi socialni center. Tudi tega naj bi imele vse občine, bo pa zanj našla nekaj denarja le občina Trbovlje. Potem bo nastopilo vprašanje zavodov za socialno zavarovanje oziroma takega skupnega zavoda. To bo težje vprašanje, kot pa je bila ustanovitev skupne zavarovalnice.

Ker gre tu za izrazito medobčinsko sodelovanje, so bili doslej razgovori na najvišjem medobčinskem nivoju — med predsedniki občinskih ljudskih odborov. O nekaterih vprašanjih so se sporazumevali tudi tajniki občinskih ljudskih odborov. O družbeno političnih vprašanjih so se razgovarjali sekretarji občinskih komitejev Zveze komunistov. To sodelovanje je prešlo v vsakdanjo prakso in je zdaj že očitna potreba. Prvič so se predsedniki in tajniki občinskih ljudskih odborov sestali lanskega septembra, zadnjič pa pred sprejetjem družbenih planov in proračunov.

Tem razgovorom se pridružujejo tudi drugi razgovori. Tako sode-

vanje je znano že tudi med upravama rudnikov in med inženirji in tehniko obeh rudnikov. Slednji se vzajemno srečujejo ob strokovnih vprašanjih in spremljajo delovanje rudnikov. Zadnje dni je dogovorjen prvi razgovor na nivoju obeh rudniških komitejev Zveze komunistov, družbena aktivnost in decentralizacija upravljanja zastavljata obema forumoma domala iste probleme. Zaradi tega bo nemara prišlo do razgovorov tudi med sindikalnimi organizacijama. Tako bo takšno sodelovanje, kot že obstaja na tem področju med Hrastnikom in Trbovljami, razširjeno tudi na Zagorje.

Razpotje smo nemara že prehodili. Gospodarski pogoji, ki so osnova nadaljnjega razvoja, tudi obstajajo. Torej ni prostora za pesimizem. Potrebno je le še prehoditi pot razprav o sodelovanju od najvišjega do najnižjega nivoja: preko organov upravljanja do neposrednih proizvajalcev — delovnih kolektivov. Zdi se mi, da so prav neposredni proizvajalci — ne samo najbolj pristojni — temveč tudi najbolj objektivni ocenjevalci svojega položaja v slehernem sodelovanju, seveda le tedaj, če so dovolj poučeni o razlogih in vrednosti sodelovanja.

Viktor Sirec

PRIPIS: Nekoliko nenormalno se zdi, da je doseženo najprej sodelovanje pri ustanavljanju skupnih služb, torej dejavnosti, ki so financirane iz proračuna in nimajo gospodarskega značaja. Dejstvo pa je, da se bodo vse te službe povsem razmahale šele tedaj, ko bo sodelovanje v gospodarstvu potrdilo (in zahtevalo) njihovo celovitost in učinkovitost za svoj nadaljnji razvoj.

Prihodnjič:
SOLOVANJE —
GOSPODARSKA NUJNOST

Deset let Svobode Trbovlje II

V avgustu 1952. leta je bila ustanovljena tudi Svoboda Trbovlje II — Prvi predsednik je bil Pavle Kovač — Prve sekcije društva: dramska, kino krožek in tamburaši, katerim je sledila pevka sekcijska in godba na pihala — Pred tremi leti je začel delovati klub in vrsta novih sekcij.

Ustanovitev Svobode Trbovlje II je pokazala, da je bil s tem storjen pravi korak. Danes zbira to društvo, ki deluje na področju stanovanske skupnosti Zgornjih Trbovlj, v svojih sekcijah tamkajšnje občane, od pionirjev in mladincev do odraslih in najstarejših.

Danes deluje v tem društvu mešani pevski zbor, zabavni ansambel "Veseli rudarji", lutkovna sekcija, kino sekcija, klub v lepo urejenih prostorih, v katerem se razvijajo izobraževalna in ostala kulturna dejavnost, nadalje knjižnica ter mladinske sekcije: mladinski pevski zbor, harmonikarji, tamburaši in šahisti. Izmed vseh delujočih sekcij je bil najbolj delaven mešani pevski zbor, nadalje "Veseli rudarji", klubski in izobraževalna dejavnost, vse mladinske sekcije mladih Svobodarjev z osemletke Ivana Cankarja. Največ uspehov so pošli mešani ansambel "Veseli

rudarji", ki so nastopali tudi izven Trbovlj ter na raznih revijah.

Posebno pozornost je društvo posvečalo klubski in izobraževalni dejavnosti, vendar je bilo na tem področju storjenega še vse premalo, to pa zaradi tega, ker ostale družbene organizacije, posebno pa SZDL, DPM in ostali niso našli stika s komisijo za klubsko in izobraževalno dejavnost. Uprava Svobode Trbovlje II je vseskozi stala na stališču, da klubsko življenje in izobraževalna dejavnost ni samo domena Svobode, temveč stvar vseh ostalih družbenih činiteljev. Kljub temu pa je bilo v klubu mimo televizijskih sporedov, prebiranja revij in časnikov ter igranja šaha in še drugih iger vrsta drugih prireditelj. Tako je bilo v času od septembra 1961 do aprila 1962 v klubu 15 raznih predavanj, več razgovorov, dvojne literarni večeri, trije klubski večeri, Prešernova proslava, razna tekmovanja v šahu

in podobno. Tudi filmski klub je imel dvojno prireditelj.

Od septembra 1961 do konca aprila 1962 je bilo v klubu 25.717 obiskovalcev, povprečno vsak mesec preko tri tisoč. Če pa bi bilo sodelovanje z vsemi ostalimi družbenimi organizacijami še bolj načrtno, bi bil program kluba seveda lahko še mnogo bolj pisan in zanimiv. Klub mora delovati v širšem obsegu in s sodelovanjem vseh institucij kraja na področju Zgornjih Trbovlj. Pogoji za tako delo so dani, treba jih je samo izkoristiti.

Upravni odbor Svobode Trbovlje II je na svoji zadnji seji že obravnaval spored proslav ob 10-letnici društva, vendar bo o njem razpravljalo še na delovni konferenci, ki bo 21. junija.

Novi člani RUDIS

Dosedanjim članom Rudarske industrijske skupnosti "Rudis" iz Trbovlj se se v zadnjem času pridružili še novi. — Nova člana združenja sta postala Podjetje za proizvodnjo nafte v Dolnji Len-

davi, ki bo usmerilo dejavnost v izgradnjo flotacijskih naprav, in Rudnik rjavega premoga Zagorje ob Savi, ki se misli posvetiti izgradnji specialnih rudniških objektov. Po informacijah iz združenja bo pa postala s 1. julijem letos novi član združenja tudi tovarna Melalna iz Maribora. — ar

Povečana storilnost

Poslovna enota Litija Rudnikov svinca in topilnice Mežica je do konca aprila v primerjavi z istim obdobjem lani povečala fizični obseg proizvodnje za 47,4%, vendar je dosežek še vedno za 10,8% pod predvidevanji. Finančna realizacija po izdanih fakturah je za 0,9% manjša kakor lani, na kar so vplivale nižje cene, delno pa povečanje zalog svinčeve koncentrate. Produktivnost se je povečala za 28,8% pri povečanju števila zaposlenih za 23%; osebni dohodki so se pa zvišali za 46,9%.

Seja zbora proizvajalcev v Zagorju

Včeraj popoldan je bila v Zagorju seja zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora, na kateri so razpravljali o poročilu o dosežkih gospodarskih organizacij v maju letos in o drugih zadevah.

Spomenik pod rajhenburškim gradom

Zadnje čase je v Brestanici (prej Rajhenburgu) zelo živahno. Pristavljajo vse potrebno za odkritje spomenika vsem slovenskim internirancem, konfinirancem in izseljencem, ki jih je nemški fašist v divjem besu odtrgal od njihovih domov in slovenske grude ter jih skozi rajhenburško, takrat največje zbirno taborišče na slovenskih tleh, peljal na jug in sever, neznani usodi nasproti.

Odkritje spomenika bo na dan borca, 4. julija letos. Ta dan bo za videmsko-kriko občino velik praznik, saj se bodo tega dne zbrali v Brestanici ljudje iz bivšega izseljenkega pasu ter iz številnih slovenskih mest in vasi. Prišli bodo oni, ki jih je okupator v letih 1941 in 1942 tiral skozi rajhenburško taborišče, prišli bodo njihovi otroci, znanci in prijatelji.

Vsa dela vodi poseben pripravljani odbor, kateremu pomagajo razne komisije, kot npr. gradbena, finančna, propagandna, kulturna, komunalna, saniteta in druge, ki uresničujejo skrbno pripravljene programe. Prav posebno vidna je agilitnost gradbene komisije in komisije za ureditev kraja. Propagandna komisija skrbi za redne objave v časopisu in radiu. Pripravila je in tudi že dala v tisk lično brošuro, v kateri bo objavljena zgodovina rajhenburškega gradu, turistične zanimivosti kraja in okolice, v prozi in pesmi pisani spomini na te težke dni, originalni okupatorski dokumenti in zanimive fotografije. Komisija za kulturni spored je sestavila program, ki bo izvajal ob odkritju spomenika. Za prebrano skrb posebno komisija, ki se je odločila dati vse stojnice domačim društvom in organizacijam. Zagotovljeno je, da bodo vsi pavilioni bo-

gato založeni z jestvinami in pijačo. Imeli bodo tudi vodo ter bodo ponosno električno razsvetljeni. Dokaj težko delo ima prometna komisija. Medtem pa krajevne organizacije ZB NOV po Sloveniji zbira-jo denarna sredstva za spomenik s posebnimi bloki. V kolikor vas še ni obiskal zastopnik ZB, poiščite v njega in po svoji moči prispevajte za veličasten spomenik, ki bo še poznim rodovom govoril o grozotah nemškega fašizma.

Kot so Brestančani nekoč brabril tiste, ki so morali v tujino, tako se danes skrbno pripravljajo, da jih po tolikih letih sprejmejo v svoji sredi. Tudi iz posameznih zasavskih revirjev se gestapovci vozijo svoje žrtve v rajhenburško taborišče, zato bodo prišli k odkritju spomenika 4. julija v Brestanico tudi iz teh krajev. Pod gradom, s katerega je tiste dni polastno vibrala črna SS-zastava, si bodo stiskali ro-

ke prijatelji in znanci, vesele se, da so živi in Hitlerjevim satanskim naklepom in žive spet svobodni na slovenski zemlji.

Iznanka Ančka Salmičeva iz Leskoveca pri Krikem je v svoji pesmi "Slovo" iste dni tako lepo zapela:

— Zemljo poljubljajo in si jo v robcih na tuje neso,
zadnjič še domek in rodno vasico in boža oko.
Strti zapuščajo ljubi domači svoj kraj.
Kdo ve! Ah, kdo ve! kdaj vrnejo spet se nazaj!

Sedemnajst let je že od srečne vrnitve. Mladi rod o tem menda niti dosti ne ve. Zvedel pa bo ta dan in iz stoterih mladih grl bo zažgolela pesem pod svobodno nebo:

— Lepo je v naši domovini biti mlad!

Pričakujemo pojasnilo

Odnos, o katerem priše naša bravka iz Hrastnika, je v resnici vse graje vreden. Prizadeta partizanska vdova je E. T. iz Hrastnika, katere mož je bil med prvimi partizani in je tudi med prvimi padel. Njeni prejemki so majhni, znašajo 14.000 dinarjev, in bi ji prav prišla še honorarna zaposlitev v višini okrog 18.000 dinarjev, ki bi jo pa bila pripravljena deliti še z eno partizansko vdovo ali kom drugim, ki je takega zaslužka prav tako potreben. Dostoj je bila zaposlena pri trgovskem podjetju, toda njeno delovno mesto v bodoče odpade in ji primernega podjetja ne more zagotoviti — razen morda mesto snailke.

V tem času je zvedela, da je prošlo honorarno delovno mesto inkasanta radijske in televizijske naročnine. Vložila je potrebno prošnjo in priporočila jo je za to delo tudi občinska organizacija ZVVI, dosedanjemu inkasantu pa jo je priporočil tudi predsednik občinskega odbora Zveze borcev. Na priporočilo Obč. ZVVI Hrastnik so se na evidenci in statistiki naročnikov pri RTV Ljubljana odločili za njo, vseeno pa so vprašali za mnenje še Obč. SZDL Hrastnik in ga po telefonskem razgovoru tudi dobili — v prid prošnice E. T. Nato je tovaršica E. T. dobila tudi pismeno obvestilo o tem, da so se odločili zanjo in hkrati v izpolnitvi tudi formularje in sporočili, da jo bodo povabili v svoj oddelek, kjer jo bodo počučili o delu.

Dnevi so minevali, poziva za nastop službe pa ni bilo. Ko je tovaršica E. T. na svojo pobudo šla na RTV Ljubljano, so ji tamkaj rekli, da so se med tem odločili za tovaršico M. K. ki je bila v kritičnem mesecu, ko je njihov inkasant nehal delati, če pomagala zbrati naročnine skupno s tovaršico B. Tovarš. D. J., bivši inkasant je izjavil, da je tudi on priporočil namestitev tovaršice E. T. na osnovi mnenj, ki jih je

dobil od raznih forumov v občini. Menda pa so bili mnenja v Ljubljani, da niso pristojni za reševanje socialnih problemov in si bodo zagotovili zdravo in mlado moč, čeprav tudi E. T. ni bolna in je sposobna opravljati to delo, dasi se bliža 50. letu, si je pa zagotovila tudi pomoč v primeru potrebe.

Nerazumljivo je to, kako so se mogli v ustreznem oddelku RTV Ljubljana odločiti za drugo de-

ZAPOSTAVLJANJE PARTIZANSKIH VDOV

Medtem ko se vprašanja borcev in invalidov postopoma ugodno rešuje, pa partizanske vdove še vedno ostajamo nekako v senci. Naši problemi še tako pogosto zadevajo na nepremagljive ovire in mnogokrat se nam dela krivica, ki nas boli. Zlasti pri zaposlitvi nimamo sreče, saj nam navadno le povsod ponujajo mesto snailke. Vsa lažja in vsa boljše delovna mesta pa dobivajo poročene, dobro sitirane žene.

Ker smo mlade izgubile moč, so naše pokojnine minimalne in se zato mnoge žele honorarno zaposliti. Obsojanja vreden primer se je pripetil prav pred kratkim vdovi, katere mož je padel leta 1941, in ki je dolga štiri leta preživela v taborišču Auschwitz. Honorarno mesto, ki ga je želela, je bilo dodeljeno poročeni ženi, ki ima le enega otroka, osnovna plača njenega moža pa znaša 65.000 dinarjev mesečno (z dodatki in premijami vred tudi do 80.000 dinarjev). Nič niso pomagala priporočila občinskega

lovno moč, ko so se prej že odločili za E. T. in jo o tem obvestili. Vsaj obvestiti bi jo morali o spremembi svojega sklepa. Vsaj tak človeški odnos bi moral imeti, če ne že kulturno-poslovni odnos, ki ga zahteva navaden družabni takt. Se bolj nerazumljivo pa je to, da so šli

preko vseh priporočil občinskih organizacij ZVVI in SZDL Hrastnik. Čemu so se torej trudili in spraševali za mnenje Obč. SZDL, če ga niso potrebovali za svojo odločitev?

In na čem temelji takšna odločitev? Povzemimo ga iz pisma, ki ga je prejel Obč. ZVVI na svoj protest zoper odločitev oddelka za evidenco in statistiko RTV Ljubljana. »Kasneje smo se dokončno odločili za tovari-

odbor ZVVI, niti Obč. SZDL Hrastnik. Imenovani gospe so to mesto dodelili zato, ker je mlada in zdrava.

Ali za partizanske vdove res ni ničesar drugega kot metla, ribarica in čunja? Sedemnajst let po osvoboditvi je res malo pozno, da bi se izobraževale in usposabljevale za določene poklice. Ali pa smo le same krivice, da se v tolikih letih nismo ničesar naučile? Zakaj ste nas pustili takoj po osvoboditvi, da smo, ali brez dela životarile ali prijele za težak delat? Saj so tista prova leta vse žene raznih funkcij in vodilnih službenec zasedle številna lažja mesta po pisarnah in drugod, čeprav niso imele prunerne šolske niti strokovne izobrazbe. V tolikih letih so se delu privikle in pridobile kvalifikacijo. Ko bi se takrat spomnili na nas vdove, bi danes tudi ne znale še kaj več, kot čiščiti pisarne, hodnike in stranišča. Če pa katera izmed nas želi danes takšno delo, ki ga zna in more opraviti, ji ga v bodoče nikar ne odrekajte!

Fani Vrtačnik, Studenci 24, Hrastnik

šico M. zaradi tega, ker je tovaršica že pomagala našemu bivšemu inkasantu tovaršu D. in pozna delo. Tovaršica je tudi mlada in zdrava in brez posebnega napora opravi vse delo najkasneje do 15. v mesecu. Nadalje navaja pismo dvom v to, da bi mogla tovaršica E. T. pravo-

časno in v redu opraviti »precej zahtevno delo«.

Nerazumljivo je, kako lahko nekdo že v naprej obsodi nekoga na netočnost in zamude pri delu, ko ga še ni preizkusil. Če je oseba potrebna zaslužka, je tudi nepomembno za tistega, ki jo zaposluje, kakšen napor je to zanj, če meni, da ga zmore in ga je pripravljena prestati.

In na čem temelji priporočilo družbenih organizacij? Nedvomno na dejstvu, da gre za partizansko vdovo, ki je bila štiri leta v koncentracijskem taborišču in je tokrat zastavila zelo skromno željo po zaslužku, ki ga je bila pripravljena deliti še s katero enako potrebno vdovo ali drugo osebo. Nedvomno temelji priporočilo tudi na dejstvu, da zasluži mož sedanje inkasante mesečno povprečno čez 60.000 dinarjev (po naših podatkih) in da se v takšnem gnetnem položaju, da si lahko gradijo hišo. Samo dejstvo, da je tovaršica M. mlada in zdrava in sposobna tudi v administrativnem smislu, še ne pomeni vsega.

Zakaj torej vedno govorimo, da je potrebno skrbeti za borce, za invalide, za vdove borcev in druge družinske člane padlih borcev? Zakaj govorimo o tem, da je treba dati primerno mesto takim tovarišem tudi v vseh ekonomskih enotah, torej v proizvodnji, čeprav od njih ne moremo zahtevati enakega učinka in enake storilnosti, kot od mladih in zdravih tovarišev. Toda o tem ne govorimo samo, temveč to načelo tudi uveljavljamo v vsakdanji praksi, o tem je zgovornih veliko primerov v zasavski industriji in rudarstvu pa tudi drugod.

Zaradi vsega tega smatramo za dolžnost, da javno zastavimo vprašanje tovarišem, ki so odločali o primeru, katerega obravnavamo, zakaj so tako odločili vsem navkljub? Pričakujemo, da bomo dobili tudi javno pojasnilo!

Viktor SIREC

Bolje, vendar se ne povsem zadovoljivo

Po podatkih o fakturirani realizaciji je v obrtnih gospodarskih organizacijah na področju litijske občine porasel do konca aprila. V primerjavi s istim obdobjem lani vrednostni obseg proizvodnje za 4,3 odstotka, vendar to še ni vključeno s planskimi predvidevanji o 15,4 % povečanju realizacije.

Splošno podjetje Litija, ki je zmanjšalo število zaposlenih za 10 odst., je povečalo do konca aprila za 95 odst. realizacijo (fakturno). Na tak porast je predvsem vplival obrat za izdelavo cementnih izdelkov, v katerem je tekla proizvodnja nemoteno skozi vso zimo; na povečanje realizacije je pa vplivala tudi okrepitev gradbene skupine in mizarskega obrata. Proizvodnja so povečali tudi v »Pletilji«, in sicer 52,5 odst., na novo so pa zaposlili 50 odst. delovne sile. Manjše povečanje proizvodnje beležijo do konca aprila še v Brivsko-trjerskem salonu,

Kovačnici Smartno in »Modi«, nekoliko večje pa pri Krojačnici in Šivalnici. V drugih obrtnih gospodarskih organizacijah na področju litijske občine pa beležijo nazadovanje proizvodnje, dosežene lani.

V obrti se je v prvih štirih mesecih zmanjšalo število zaposlenih za 5,3 odst., osebni dohodki so se pa povečali za 20 odst., neto osebni dohodki so se pa dejansko — ob upoštevanju zmanjšanja števila zaposlenih — povečali za 32,6 odst.

V večini gospodarskih organizacij se osebni dohodki niso gibali v skladu s proizvodnjo. Povsem nerazumljivo je n. pr., da so v Mesariji in prekajevnici pri 51 odst. zmanjšanju realizacije povečali število zaposlenih za 25 odst. in izplačali za 32,3 odst. višje osebne dohodke.

Podobne anomalije je opaziti tudi pri Splošni mizarski delavnici v Gabrovki in Pekariji v Litiji.

M.

Tudi v Trbovljah seja zbora proizvajavcev

V torek je bila v predavalnici Delavskega doma razširjena seja občinskega zbora proizvajavcev, kateri so prisostvovali tudi predstavniki gospodarskih organizacij. V razpravi so analizirali gibanje gospodarstva v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Proučevali in seznanili so se tudi s problemi in delj občinske komisije za izvajanje načel o delitvi čistega dohodka. — ek

»Najlepša roža« na Dolu

Društvo prijateljev mladine in šolska mladina z Dola pri Hrastniku so pripravili mladinsko igrice »Najlepša roža«. Z uspehom so jo prikazali doma, v petek, 8. junija, so pa gostovali z njo tudi v Hrastniku z dvema predstavama. Čisti dohodek prireditve bodo porabili za letovanje šolske mladine. — ar

Remont v Tovarni zidakov

V torek so spet pričeli v Tovarni zidakov v Trbovljah z redno proizvodnjo zidakov iz elektrofiltrskega pepela. V tovarni so opravili temeljit remont vseh strojnih in ostalih naprav. Važno pri tem je, da so vsa potrebna popravila izvršili z lastnimi močmi.

S. S.

Novost — pogrezljive mize

Težko je bilo delo za tovaršice, ki so delale pri stroju za izdelavo opeke v Tovarni zidakov pri Elektrarni, saj so morale opeke vzdigovati in jo nositi do vozikov. Sedaj so način dela nekoliko spremenili. Proizvodnjo opeke so na pol avtomatizirali ter napravili pogrezljive mize.

S. S.

Obiskali so Belo krajino

Godbeniki hrastniške godbe na pihala so med NOV sodelovali v sestavi VII. korpusa in se največ zadrževali v Beli krajini. Po osvoboditvi so že večkrat obiskali te kraje. Tako so odpotovali na obisk krajev ob Kolpi tudi zadnje sobote. Na pot so odšli godba na pihala, veliki zabavni orkester in pevski zbor.

Člani hrastniške Svobode I so bili tople in priščne sprejeti v Črnomlju in Gradcu, kjer so prirediteli nastopa.

Hrastničani so sklenili, da bodo še večkrat obiskali kraje, kjer so med narodnoosvobodilno vojno opravljali svoje kulturno poslanstvo. — ar

Spodbuda za večjo ekonomičnost

Doslej je bila v veljavi praksa, da je bilo precej težko priti do podatkov o osebnih dohodkih za obdobje v časopisih oziroma, če so že bili na voljo, so govorili o povprečnih osebnih dohodkih, ki pa dejansko niso prikazali najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov in drugih prejemkov, ki gredo iz skladov za osebne dohodke. Zadnje čase je pa prehod od obravnavanja povprečnih osebnih dohodkov na razpore med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki razburkal duhove, čeprav menimo, da tudi prikazovanje najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov v posameznih gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah skozi razmerja še ni najboljše, saj tudi ti razponi v večini primerov ne kažejo realnega položaja proizvajavcev pri nagrajevanju.

Torej bo treba še korak naprej! Kako? Občinski ljudski odbori letos že razpolagajo s podatki o osebnih dohodkih po skupinah. Čeprav imajo zbrane podatke, neradi govorijo o tem, če teče pa je v prizadevanjih, da bi dobili te podatke za objavo. Šele tedaj bi bil namreč jasen položaj proizvajavcev pri nagrajevanju in bi bilo mogoče ugotoviti minimalne in maksimalne osebne dohodke ne v razponih, pač pa številčno. Ob tem naj sicer naglasimo, da so se na konferenci članov Zveze komunistov v Rudniku ravnega premoga Trbovlje — Hrastnik prvi v Zasavju odločili in objavili podatke o osebnih dohodkih po skupinah, da so lahko tudi ugotovili, koliko zaposlenih v podjetju ima tudi minimalne osebne dohodke, manjše od 15.000 din.

Ker v gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah opažajo, da

občinski ljudski odbori še ne objavljajo podatkov o osebnih dohodkih na najbolj evidenten in sprejemljiv način, tudi sami najraje operirajo s povprečnimi osebnimi dohodki in razmerji. Ti podatki pa neposredno proizvajavcem ne dajejo prave slike o nagrajevanju.

Hkrati s tem je pa tudi opaziti, da so se doslej le v dveh ali treh gospodarskih organizacijah v Zasavju odločili za javno izobeležanje list osebnih dohodkov, na katerih so prejemki oseb zaposlenih kar najbolj natančno specifičirani. To pomeni začetek sodelovanja vseh proizvajavcev za dosego večje varčnosti in boljše gospodarjenja. Hkrati je pa javno izobeležanje list osebnih dohodkov tudi javni nadzor nad izdatki iz skladov za osebne dohodke ter spodbuda za razmišljanje o večji ekonomičnosti v poslovanju. Ta prizadevanja pa ne bi smela biti osamljena, zlasti še zavoljo tega, ker nekatere proizvajavce ugotavljajo, da se ob obračunu osebnih dohodkov izdela več list prejemkov, namreč posebej za nekatere dohodke, v katerih upravičenost bi lahko podvomili. Za ta izplačila pa večina članov kolektivov ne ve.

Začetek objavljani točnejših podatkov o osebnih dohodkih zaposlenih in njihovem gibanju je sprožil na začetku sicer negotovost, tisti, ki jim ta oblika ni všeč. Hkrati je pa sprožil tudi začetek živahnih razprav o javnem nadzoru nad izdatki iz skladov osebnih dohodkov in o razmišljanju o večji ekonomičnosti v poslovanju.

Vsakakor razveseljuje napredek!

(ma)

O ekonomskih enotah

V nedavnem razgovoru o ekonomskih enotah v Tovarni dokumentnega in karnega papirja v Radečah smo zvedeli, da imajo tudi ekonomsko enoto obrat družbene prehrane in ekonomsko enoto uprava — transport. Za ekonomsko enoto obrat družbene prehrane menim, da bi to lahko bila obračunska enota, zlasti zategadelj, ker ni proizvodna enota in živi dejansko iz dotacije. Za ekonomsko enoto uprava — transport pa se vsiljuje vprašanje, kakšna organska povezanost je med obema? Na to vprašanje je bil odgovor z malce zadrege:

»Razumejo se dobro in se dobro pogovorijo.«

To je lepo in prav, vendar ni dovolj. Kaže, da so ekonomske enote zgolj formalnost, ki je delno pogojena z bližnjo rekonstrukcijo in torej s preoblikovanjem celotne proizvodnje. V kolikor pa je tukaj to do neke mere upravičeno, je mogoče podobne pojave ugotoviti tudi drugod, kjer so manj upravičeni.

Nemara bi lahko rekli, da so ekonomske enote še v procesu razvoja in da natančno ne vemo, kako se bodo oblikovale. Hkrati s tem pa ugotavljamo, da je proces razvoja že tako daleč, da povsod zahtevajo proizvajalci tudi že obračunavanje po ekonomskih enotah. Če bi že prišlo do takšnega obračunavanja, bi marsikatera ekonomska enota, ki ni neposredno vezana na proizvodnjo — nehala živeti.

Potrebno je torej stopiti še korak naprej!

V. Sirec

Ponovno pošta

V Jelovem so ponovno razpravljali o dostavi pošte. Predstavniki pošte je ponovno obljubil, da bo to vprašanje rešeno. Gre za to, da bi dostavljali v ta kraj pošto dvakrat tedensko in ne le enkrat, kot je bilo to doslej. — or

»ZASAVSKI TEDNIK«: Tiska CP »Gorenjski tisk« v Kranju — Uredništvo in uprava: TRBOVLJE. Trg revolucije 11/11; telefon 80-191 poštini predal 82. Tekoči račun pri Narodni banki Trbovlje 600-13-146 — Letna naročnina 720 dinarjev (z dostavino), mesečna 60 din (prav tako z dostavino) — Nenaročniški rokopolisov in fotografij ne vračamo.

Predsem šola

V Radečah je bilo na zboru volivcev veliko govora predvsem o gradnji šole. Znano je, da je to vprašanje tukaj zelo boleče in da je šola treba nujno dograditi, vendar so pomembna tudi druga vprašanja. Veliko so razpravljali tudi o pomembni in uspešni dejavnosti stanovanjske skupnosti, toda to so le še vedno problemi samih Radeč. Umestno bi bilo razpravljati o vseh gospodarskih zadevah komun, in torej tudi v drugih krajevnih skupnostih, tako da bi prebivalci bili enako seznanjeni tudi s problemi drugih krajev in s težavami, ki nastajajo zaradi tega v vsej komun. — or

Vsako leto 10 stanovanj

V Trboveljski Termoelektrarni so sklenili, da bodo vsako leto odkupili po 10 stanovanj od Zavoda za stanovanjsko izgradnjo, tako da bi do leta 1985 na novo pridobili 40 stanovanj. Od tega zavoda pa so prejeli sporočilo, da letos lahko dobijo le osem stanovanj.

Za ta stanovanja so že zainteresirani med člani kolektiva, vendar bodo morali vplačati svoj samoprisev kot ostali za prejšnja stanovanja.

Umestna pripomba

Gradnja vodovoda in prispevkov prebivalstva zanj je bila na Dolu pri Hrastniku povezana z dejstvom, da so tamkajšnji prebivalci pri tej gradnji mnogo sodelovali s prostovoljnimi delom, medtem ko prebivalci Fritice, kjer se ta gradnja nadaljuje, ne sodelujejo s prostovoljnimi delom. Tako se v tem predelu naselja potroši enkrat več sredstev, kot je bil to primer na Dolu, in ta sredstva bodo manjkala na drugih mestih, kjer je vprašanje vodovoda ali kanalizacije prav tako pereče. — or

Venecijanke so problem

Na vseh zborih volivcev kmetijskih predelov hrastniške občine so razpravljali tudi o žaganju lesa za potrebe kmetovavcev. Predstavniki občinskega ljudskega odbora so obljubili, da bo nekaj teh žag za potrebe kmetovavcev ostalo. — or

Precej proizvajavcev v organih upravljanja

Ceprav je bilo zmanjšano število članov delavskega sveta v litijski Predilnici od 40 do 30, v kolektivni precejšnje število neposrednih proizvajavcev sodeluje v upravljanju. V organih samoupravljanja v petih delovnih skupnostih sodeluje 54 članov kolektiva, 78 članov kolektiva pa v 10 komisijah pri delavskem svetu in v upravnem odboru poštinskega doma.

1. julija znižanje cen določenim artiklom

Zadnje čase intenzivno razpravljajo svet za blagovni promet, upravni organi pri občinskem ljudskem odboru ter predstavniki trgovinskih podjetij v trboveljski komun o možnostih za znižanje cen izdelkov na drobno. Po dosedanjih zagotovilih predstavnikov občinskega LO bodo cene s 1. julijem znižane in vključene s cenami veljavnimi 31. 12. 1961.

AVTOMATIZACIJA TELEFONIJE V ZASAVJU

V Zasavju je avtomatizacija telefonskega omrežja izvedena že v precejšnjem obsegu, vendar so potrebna še nekatera dela, da bo ta del Slovenije v tem pogledu popolnoma avtomatiziran.

Po perspektivnem programu razvoja poštne, telegrafске in telefonske službe na območju trboveljskega PTT podjetja bo namreč treba sedanjo vozno telefonsko centralo v Trbovljah, ki je zvezana z glavno telefonsko centralo v Ljubljani, še razširiti za nadaljnjih 200 števk. Prav tako zahteva povečanje za nadaljnjih 100 števk telefonska centrala v Hrastniku, enako centrala v Zagorju za nadaljnjih 100 števk. Na Izlakah pa bo treba zgraditi novo končno centralo s 40 telefonskimi številkami.

Za medkrajevni telefonski promet je omrežje že zgrajeno, v načrtu je le še položitev zemeljskega kabla med Izlakah in Zagorjem. Po vključitvi nove telefonske centralne v Ljubljani oziroma po izpolnitvi razvoja telefonske službe na področju Podjetja za ptt promet v Trbovljah, po katerem se bo skupna zmogljivost avtomatskih telefonskih central v Zasavju povečala od dosedanjih 600 za nadaljnjih 440 števk na skupno 1040 telefonskih števk, bo omogočeno popolnoma avtomatizirano posredovanje telefonskih zvez v krajevnem in medkrajevnem prometu v Zasavju.

S. S.

Razprave o zdravstvenem zavarovanju

Delovne skupnosti v litijski Predilnici so na sestankih razpravljale o nekaterih problemih okrog zdravstvenega zavarovanja. V razpravi so predlagali, da naj obišče Litijo potujoča zobna ambulanta, ker v kraju primanjkuje zobozdravstvenih delavcev, in da se naj pokrene vse potrebno, da bodo zaposlene žene ginekološko pregledane, da lahko litijski

Zdravstveni dom izdela analizo o izvedenem pregledu.

V litijski Predilnici so menili, da naj bi zdravniki v ambulantah naenkrat sprejemali le po enega bolnika, da bo lahko sam — brez prisotnosti drugih — razložil zdravniku težave; sicer so pa predlagali, da naj se prouči možnost, da se v podjetju organizira lastna ambulanta. Opozorili so tudi na potrebo, da v Zdravstvenem domu takoj zahtevajo nezgodni list, ker se dogaja, da ga zavarovalci zahtevajo mnogokrat šele po zdravljenju.

Na zdravljenje pojdejo

Ta mesec bo 30 članov delovnega kolektiva Predilnice iz Litije odšlo na brezplačno enotedensko okrevanje v počitniški dom v Novi grad. Polovico stroškov bo krila sindikalna podružnica podjetja, polovico pa občinski sindikalni svet in zavod za socialno zavarovanje. Nekaj članov kolektiva bo pa odšlo v Novi grad tudi na tritedensko preventivno okrevanje.

Zaključek v pionirskem klubu

V Pionirskem klubu v Zagorju, ki ima svoje prostore v lutkovni dvorani Delavskega doma, bo v nedeljo, 17. junija, zaključna prireditve.

Skozi več mesecev so se nedeljo za nedeljo vrstile prireditve v klubu. Zanimanje za prireditve je bilo precejšnje in je bila lutkovna dvorana v Delavskem domu mnogokrat premajhna, da bi sprejela vse, ki so si želeli ogledati prireditve.

Mali oglasi

Iščem samsko sobo. — Naslov v upravi lista.

Prodajam motorno kolo AER »Macchi«, 125 cm. Albin Kupšek, Trg Fr. Fakina 17.

Zelo ugodno prodajam »Tenor« — saksofon — nemške firme. — Naslov v upravi Zasavskega tednika.

Dežurna služba

Dežurna služba zdravnikov v Trbovljah

14. junija dr. Drnovšek Hinko,
15. junija dr. Komorowsky,
16. junija dr. Južnič,
17. junija dr. Južnič,
18. junija dr. Drnovšek Mihaela,
19. junija dr. Kramberger,
20. junija dr. Južnič,
21. junija dr. Drnovšek Hinko.

Zahvale

Ob težki izgubi naše žene,

mame in sestre

KRISTINE ČESNOVAR
se iskreno zahvaljuje za izraženo sožalje, dobrim sosedom za pomoč, vsem darovalcem vencev; še posebno šolam Dobovec in Ivana Cankarja iz Trbovelj, nadalje obratom obeh Opekarn, godbi, pevcom, duhovniku za poslovitve besede in vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti.
Zalujoča družina (in sorodniki).

Gibanje

prebivalstva

HRASTNIK

Redila je (izven porodnišnice):
Hermína Kreže, uslužbenka iz Hrastnika 328 — deklica.

Porok ni bilo.

Umrl je: Alojz Kumlanec, upokojenec iz Hrastnika 154 — star 67 let.

ZAGORJE

Rojstev (izven porodnišnice) ni bilo.

Poročili so se: Lovro Smrkolj, kmečki delavec iz Kolovrate, in Ljudmila Smrkolj, kmečka delavka iz Žvartulj; Stanislav Rožanc, kmečki delavec iz Golč, in Marija Vozel, kmečka delavka iz Golč.

Smrti ni bilo.

BREŽICE

Rodile so: Ljudmila Komodar, Krška vas 48 — deklica; Breda Lokar, Sentenart 7 — deklica; Jožeta Barbič, Zupca vas 48 — deklica; Danica Cverle, Mali Obrež 25 — deklica; Marija Gregorčane, Leskovec 5 — deklica; Marija Požun, Nemška gora 1 —

deklica; Katia Antol, Kraj Dolni 33 — deklica; Jožeta Petan, Brežice — deklica; Duša Volčanšek-Dolinšek, Brežina 110 — deklica; Marija Zeško, Hrastnik 19 — deklica; Jožeta Cerjka, Bukošek 4 — deklica; Anica Lebar, Brežice — deklica.

Poročila sta se: Janez Cvirn, klepar, in Ana Kranjc, kuharica, oba iz Arnovih sel 44.

Umrl je: Edvard Frey, osební upokojenec iz Dobove 45 — star 82 let.

Na področju matičnega urada so bile (izven porodnišnice) rojene 3 deklice.

SEVNICA

Poročili so se: Vinko Bratec, krojač iz Trbovelj, in Ivana Slanšek, tovarniška delavka iz Trbovelj, Bevska; Stanko Vovk, mizar iz Ledine, in Ivana Zapušek, delavka iz Sevnice; Stanislav Zorko, železničar, in Terezija Špan, poljedelka, oba iz Zabukovja; Matija Kozinc, poljedelec iz Strazišča, in Jožeta Mirt, poljedelka iz Stranj pri Senovem; Martin Mrgole, sadjar iz Arta, in Milena Pirc, natakarka iz Studenca.

Umrl je: Jožeta Konajzler, gosposinja iz Zavrata — stara 55 let; Marija Janč, prevzickarica iz Velike Hubajnice — stara 83 let; Terezija Javoršek, gosposinja iz Česnje — stara 74 let; Jože Česek, kmet iz Brezovega — star 72 let; Janez Rauh, upokojenec iz Arta — star 71 let; Janez Zorko, upokojenec iz Arta, star 78 let; Jože Zibert, upokojenec iz Roviš — star 68 let; Rozalija Krevelj, gosposinja iz Kladja — stara 75 let; Agata Krevelj, gosposinja iz Vranja — stara 85 let; Amalija Pašk, sosa, podpiranka iz Podgorja — stara 87 let; Branko Zvegljč, otrok iz Podgorja — star 2 meseca.

Iz Trbovelj in Litije nismo prejeli poročila.

Kino

Kino Delavski dom v Trbovljah:

14. junija franc. film »Francoska in ljubezen«; 15. do 18. junija italijanski barvni CS film »Bele senec«; 19. in 20. junija jugoslovanski film »Reka smrti«.

Kino Svoboda Trbovlje II: 14. do 18. junija mehiški barvni film »Pesem upornikov«; 19. in 20. junija ameriški barvni CS film »Ovčar«.

Kino Svoboda II v Hrastniku: 14. junija ameriški film »Iznenada preteklega leta«; 15. junija bolgarski film »Sirotiška ulica«; 16. do 18. junija ameriški barvni CS film »Salomon in kraljica Sabee«; 20. in 21. junija italijanski film »Smrtonosni udarec«; 23. do 25. junija ameriški barvni VV film »Tarzanova največja pustolovščina«.

RTV v tem tednu

SOBOTA — 16. junija

8.35 Melodije za razvedrilo; 10.15 Za veselo sobotno dopoldne; 11.30 Od melodije do melodije; 12.15 Kmetijski nasveti — France Novak: Terasiranje vinogradov; 14.00 Radi bi vas zabavali; 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Napotki za turiste; 17.05 Gremo v kino; 18.45 Naši popotniki na tujem; 20.00 Z domačimi melodijami v včer sobotni večer; 21.00 Za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA — 17. junija

8.00 Mladinska radijska igra — Pino Vatovec; Rdeča kapica; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.44 Pet slovenskih pesmi; 10.00 Se pomnite, tovariši... Alojz Bajec: Sišenski železničarji; 11.30 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 13.30 Za našo vas; 14.00 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča; 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Humoreska tega tedna — J. del Corral: Zagar naj pride čez; 17.05 Sportno popoldne; 19.05 Melodije in ritmi; 20.00 Vaša pesem vaš melodijski; 20.50 Sportna poročila; 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana.

PONEDELJEK — 18. junija

8.55 Za mlade radovedneže; 10.15 Od tod in ondod; 11.30 Popevke in zabavne melodije; 12.05 Trio Edija Goršiča; 12.15 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Rihar: Povzročitelji gozdnega medenja; 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 15.20 Po tipkah in strunah; 17.05 Arija skozi stoljetja; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Vodno lepe melodije; 20.45 Kulturni globus.

TOREK — 19. junija

8.05 Nekaj znanih slovenskih oper; 8.25 Zabavni kaleidoskop; 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.45 Slovenske narodne in ponarodele v priredbi Vlada Goloba; 11.53 Veseli intermezzo; 12.05 Kvintet bratov Avenik; 12.15 Kmetijski nasveti

Nesklepčnost na Logu

V hrastniški občini so bili zadnji zbori volivcev zelo dobro obiskani. Kljub temu, da je na dnevnem redu bilo vprašanje dela krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti, katerih predstavniki so na zborih poročali, se prebivalci območja Loga zboru niso udeležili v zadovoljivem številu, tako so ga morali ponovno sklicati.

Ker je to edini primer ob sicer zelo dobri udeležbi, ki v najboljših primerih dosega tudi število 43 odstotkov, je graja toliko tehtnejša. Ob tem zlasti opozarjajo na obljubo prebivalcev tega dela naselja Hrastnika, da bodo bolje sodelovali na zborih volivcev in drugod, ko bo rešeno vprašanje njihovih stanovanj. Zdej so na Logu same nove hiše in naselje je lepo urejeno — obljuba pa je ostala neizpolnjena.

Podobno neskrbnost je opaziti tudi pri otroškem igrišču, ki ga zlasti nepazljivi mladoletniki uničujejo v svojih pretiranih igrah in živahnosti. — or

Prva skupina na letni oddih

Včeraj, 13. junija, je odpotovala na letni oddih v Crikvenico prva skupina iz Termoelektrarne Trbovlje. V tej skupini so tudi upokojenci elektrarne.

Delovni kolektiv te termoelektrarne letuje letos v Crikvenici v svojem počitniškem domu, kjer je v desetih sobah 30 postelj. Letos je podjetje dom nekoliko preuredilo. Člani tega kolektiva lahko letujejo tudi na Rabu, kjer sta na razpolago dve sobi s šest posteljami, prav tako v počitniškem domu združenja ELES v Portorožu ter v planinskih domovih tega združenja.

Odziv za letošnje letovanje je precejšen, tako da so vse kapacitete počitniških domov za to sezono zasedene. Prosta pa so še mesta po sezoni.

Razstava rish in tehničnih izdelkov

Učenci osnovne šole Zagorje ob Savi so pripravili zadnjo nedeljo v šolskem provizoriju skrbno urejeno in zanimivo razstavo rish in tehničnih izdelkov, ki so jo je — navzlic temu, da je bila odprta le v nedeljo — ogledalo precej Zagorjanov. Podobno razstavo so pripravili v nedeljo tudi v otroškem vrtcu na Cankarjevem trgu v Zagorju.

črni bratje

83. Zdej se je Giorgio kesal, da je pobegnil od hiše, raje bi počakal v svojem podstrešnem kotu, da bi se zgodilo karkoli. — Medtem je imela doma Angelletta visoko vročino, ker se je zelo razburila zaradi Georgija. Povedala je materi, da ve, s kakšnim sovraštvom preganja Anselmo ubogega Georgija in da je v ogledalu iz svoje sobe videla, kako je Anselmo vzel očetovo denarnico in dal liro v svoj žep. Toda mati ji ni hotela verjeti, trdila je, da se je Angelletti bledlo. Se manj ji je verjela, ko je drugo jutro odkrila, da je Giorgio pobegnil. Zato je dekletce sklenilo, da pove vse očetu. Mojster pa je verjel hčerki, saj je vedel, da nikoli ne laže. Ko je vzel v kuhinji jermen, da bi kaznoval pravega krivca, je mati zaščitila svojega ljubljence, da je lahko pobegnil.

84. Rossi je zdej iskal Georgija po vseh ulicah, kjer sta navadno hodila in vpraševal po krčmah. Toda nikjer ga niso videli. Končno je le zvedel, da so to noč v sumljivih okoliščinah zaprli nekega dekca. Tako ga je našel na policiji, uređil vso zadevo in odpeljal dekca domov. Giorgio je bil vesel, ko je slišal, kako so se stvari obrnile in bil hvaležen Angelletti, da mu je pomagala. Celo mojster se mu je nerodno opravičil: »Obljubim, da ti bo zdej pri nas bolje.« In res se je vsa stvar lepo uredila, celo sosedom so pojasnili, da mali vajenec ni lopov. Od zdej Georgija niso več zapirali na podstrešje, ampak so bila vrata odprta. Le nekaj mu je še vedno grenilo življenje: roganje fantalinov po ulicah, kar je bilo vedno huje, kakor tudi nasprotstvo s kozavim voditeljem.

85. Ko so fantalini slišali nekaj o denarju, so imenovali Georgija ne samo črnega človeka, ampak tudi črnega lopova in črnega klateža. Mojster ga je tožil: »To je že staro sovraštvo med dimnikarji in dekci z ulice. Traja že leta in leta. Če ga ne boš jemal resno, ga bo prej konec.« Toda Giorgio ni mogel prenašati molče. Nekega dne je zagledal kozavega dekca samega, brez družine. Sedel je na kamnu in jedel dinjo. Prišel mu je za hrbet in mirno vprašal: »Zakaj se iz mene vedno norčuješ? Kozavi ga je začudeno pogledal in skrenil obraz: »Ker mi je to všeč.« — »Toda meni ni všeč.« — »To mi pa ni mar.« Giorgio ga je sunil s pestjo, da je padel s kamna: »In če te zdej prebujam?« Toda zdelo se je, da se kozavi ne boji, kajti mirno je žvečel dalje. »Poskusi!«

86. Giorgio ga je znova sunil s pestjo, toda kozavi tudi zdej ni izbruhnil svojega miru. »Kar nadaljuj!« — Toda zdej bom sunil zares,« je zagrozil Giorgio, ki ga je dečkovo mirno vedenje presenečalo. »Kaj čakaš? Sama pazi, da mi tebe ne udarimo zares.« In že je Giorgio začutil, kako ga je od zadaj oklenilo dvojce močnih rok. S hitrim gibom se je sicer osvobodil, toda ko se je obrnil, je videl za seboj dva prijatelja kozavega. Zato je bil torej le-ta tako samozavesten. Giorgio je vedel, da mu zdej pomaga samo še naglica. Kozavi je sicer zaklical: »Drži ga, Rinaldo, Faustino!« toda Giorgio se je branil z vso močjo in uspelo mu je pobegniti. »Kar pustimo ga,« je rekel velikodušno kozavi, »saj se bomo jutri spet srečali in takrat nam ne bo ušel.« Odstopiti k Anselmu, da z njim obravnava, je videl, tega večera dalje je postalo stanje še bolj nezgodno.

ŠPIK - Kranj

TOVARNA PERILA IN PLETENIN OPRAVLJA RAZPRODAJO PLETENIN VSEH VRST, KAKOR TUDI MOŠKEGA PERILA PO GLOBOKO ZNIŽANIH CENAH. POPUST 30 do 50 Odstotkov!

POTROŠNIKI ZASAVSKEGA REVIRJA, KORISTITE TO UGODNO PRILOŽNOST NAKUPA V ČASU OD 16. junija do 3. julija t. l. V PREJŠNJEM LOKALU KNJIŽNICE — UL. 1. JUNIJ ŠT. 12.

Izkoristite priložnost!

Splošni projektivni biro

v Ljubljani — Kidričeva 1-III (nebotičnik)

Nudi po najugodnejših pogojih vsem zainteresentom, ki nameravajo graditi eno- ali večstanovanjske in vrstne hiše, veliko izbiro tipskih načrtov s popolno dokumentacijo, ki je potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Kompletni načrt

z vsemi prilogi, ki so potrebne za vlogo pri občini, stane za ENODRUŽINSKO HIŠO

15.000.— do 30.000.— dinarjev

Izvršujemo projekte za vse vrste komunalnih naprav (ceste, mostove, zunanje ureditve, kanalizacijo, vodovode, zunanjo in cestno razsvetljavo, urbanistične načrte itd.) za kmetijsko-gospodarske, obrtne in industrijske zgradbe, šole, otroške ustanove, zdravstvene domove in športne naprave po najugodnejših pogojih in cenah.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Da bo jasnejši „Problem nogometnega trenerja“

Dosedanji trener Rudarja Nikola Zanetič nam je poslal v objavo pričujoči sestavek kot odgovor na članek inž. Petriča, objavljenega v zadnji številki »Zasavskega tednika« pod naslovom »Problem nogometnega trenerja«. Med drugim Zanetič navaja:

»Na zahtevo uprave Rudarja sem prevzel julija lani posle trenerja prvega moštva. Ob sklepanju pogodbe smo v njo vnesli tudi posebno točko, da bom v septembru dobil stanovanje. Povedal sem jim, da imam tri šolobvezne otroke in da ne bi hotel z njimi ostati na cesti brez stanovanja. Tovariši iz uprave Rudarja so mi zagotovili, da je pogodba veljavna in da se nimam kaj bati. Iz Novega Travnika sem se preselil v Trbovlje v soboto v Rudarju, kjer sem s petičlansko družino še sedaj, uprava Rudarja mi je pa pred dnevi naročila, da se naj v dveh dneh izselim iz sobe v domu. Zakaj tako?

Očitajo mi, da sem kriv za neuspeh Rudarja, češ da ni osvojil prvega ali drugega mesta. Očitajo mi tudi, da sem kriv, da nekateri igralci niso več v klubu (Deželak, Perc in Herman). očitajo mi pa tudi poraze proti Olimpiji, Odredu-Krimu in Ljubljani. Naj pojasnim zadevo:

Na začetku spomladanskega dela prvenstva moštvo Rudarja ni izgubilo niti ene tekme in smo imeli tako pred našim največjim tekmečem — Slovanom — tri točke naskoka. Imeli smo vse možnosti za osvojitve drugega mesta v SCL in tako sodelovali na kvalifikacijah za vstop v drugo zvezno, nogometno ligo.

Na dan, ko se je v Trbovljah igrala prvenstvena tekma z Olimpijo, so mi sporočili člani uprave, da bo Olimpija tekmo ležirala in mi naročili, kako naj igramo. Hkrati so štiri igralce poklicali v drugo sobo in tudi njim sporočili, da bo Olimpija tekmo ležirala. Rezultat tega »ležiranja« je bil za Rudarja porazen.

Igralci sami lahko potrjujejo, da ni res, da zaradi mene ne igrajo več nekateri igralci. Prav tako tudi ne vem, zakaj besede predsednika Rudarja Kamnikarja ob mojem prihodu v društvo, da ne smem poslušati inž. Petriča, češ da je on kriv za stanje v športu, da se vilka v vse in da zavira razvoj nogometa.

Uprava Rudarja nam je odobrila, da potuje v Novo Gorico 15 igralcev, vendar nam je potem predsednik društva to prepovedal. Vodja potovanja pa je v Novo Gorico pozabil vzeti nekaj izkaznic za igralce. Omenim pa naj še, da je prišlo na sestanku pred tekmo z Olimpijo do prepirla med tovarišem Kamnikarjem in inž. Petričem. Več, da ima NK Rudar dovolj materialnih sredstev, da lahko vsako leto menja trenerja. Vprašanje je pa, če je to najbolj posrečena rešitev.

Inž. Petrič mi tudi očita, zakaj nisem treniral mladincev. Ob tem se vprašujem, ali je potrebno, da ima Rudar kar štiri trenerje. Ob koncu inž. Petrič tudi poudarja: »Ne obžalujte njegov (Zanetičev) odhod«. Vem, da ima NK Rudar dovolj materialnih sredstev, da lahko vsako leto menja trenerja. Vprašanje je pa, če je to najbolj posrečena rešitev.

Uprava je zahtevala od mene, da naj postanemo prvaki. Niso se pa vprašali, ali so bili dani pogoji za to. Doslej je bilo veliko trenerjev, nihče pa ni bil dober. Kako bodo dobri, če pa vladajo določeni nemogoči odnosi. Inž. Petrič je n. pr. kaznoval igralca Kalška s petimi meseci prepovedi igranja samo zato, da ne more prestopiti v enega od ljubljanskih klubov.

In še to: na sestanku uprave je eden od članov tehnične komisije dejal igralcem, da bo uredil vse potrebno, da bo Odred-Krim ležiral tekmo proti Rudarju, ker je bil nekaj let član uprave Krima. Tudi ta tekma se je končala porazno...

Nikola Zanetič ob koncu pisma tudi navaja, da igralci in drugi tudi neobčutijo, ker ne morejo v dom, češ da je dom Rudarja le za igralce kart.

Tja od 60. pa do 80. minute so gostje prikazali zelo lepo in smiselno, toda dokaj neučinkovito igro. Njihovi napadavci so se izgubljali, ali pa jim je obramba, oziroma najboljši igralec nedeljskega srečanja Sorl, odvzemal žoge. Toda v 74. minuti je zaradi nesigurnega vratarja Leskovska Radulović dosegel s kakih 25 m častni gol za goste.

Cetrti zadetek za Rudarja je dosegel v 64. minuti Knaus, ko ga je idealno poslužil Halilagić.

Do konca tekme je imel Rudar še nekaj prilik za povišanje rezultata, toda niti ena priložnost ni bila izkoriščena.

Tekma za pokal FLRJ Rudar B : Litija 2:1 (0:1)

V pokalni tekmi sta se v nedeljo pomerili na Rudarjevem stadionu enajststori Rudarja B in prvega tima Litije. Kljub temu, da so bili domačini v prvem delu igre v očitni terenski premoči, je uspelo gostom doseči zadetek zaradi napake domače obrambe.

Ze začetek drugega dela igre je pa pokazal, da bodo morali gostje vložiti vse sile, če bodo hoteli obdržati rezultat. Tehnična premoč domačinov je bila kaj kmalu kronana z uspehom. Po izenačenju so domačini z lepo in mirno igro prisilili goste v obrambo ter jih popolnoma nadigrali. V drugi polovici drugega polčasa je bil dosežen končni rezultat.

Svoboda (Kisovec) : Proletarec 2:1 (1:0)

Rokomet

II. ZVEZNA LIGA Sloboda (V) : Rudar 22:14 (10:2)

V nedeljo dopoldne so izgubili trboveljski rokometarji srečanje v Varaždinu. Domačini so si že v prvem delu igre zagotovili zmago, saj se je ta del tekme končal z osmimi goli razlike.

V drugem delu so gostje znatno razliko v golih, toda domačini so kaj kmalu ponovno prevzeli pobudo v svoje roke ter si z visokim rezultatom zagotovili zmago.

Rudar : Olimpija 13:10 (7:4)

V sredo zvečer je bila odigrana preložena tekma med Rudarjem in Olimpijo. Domačini so začeli takoj ostro napadati ter forsirali izredno hiter tempo igre. Domačini so kmalu prišli v vodstvo ter prvi del igre odločili v svojo korist.

V drugem delu igre so domačini še povečali razliko, tako da gostje niso mogli več ogroziti dveh dragocenih točk.

Približno 800 gledavcev je bilo izredno zadovoljno s prikazano igro obeh ekip ter zlasti z domačini, ki so prikazali eno svojih najboljših iger. Oster tempo ter izredna igra v napadu kot tudi v obrambi sta domačinom zagotovili zmago. Pri Rudarju sta se odlikovala Ačkun in vratar Lopan.

Košarka

REPUBLIKA LIGA — MOSKI Škofja Loka : Rudar 55:54 (28:24)

Maloštevilni gledavci so v nedeljo bili priča izredno razburilni in dramatični igri. Obe ekipi sta bili enakovredni, toda domačini so znali izkoristiti prednost domačega igrišča in publike. Z minimalno razliko štirih košev v korist domačinov se je končal prvi del igre.

V drugem delu igre so domačini poskušali zvišati rezultat, toda izredno razpoloženi in borbeni Trboveljčani so zmanjševali razliko. Kako dramatična je bila tekma, nam pove že sam rezultat oziroma en koš, ki je zadostoval domačinom, da so osvojili dve dragoceni točki.

Pri Rudarju je bil najboljši Velkavrh 10, Vrt 6, Poličnik 8, Bola 7, Perpar 7, Simončič 5, Vidic 6, Pintar 5. Pri domačinih pa je bil najboljši Oman z 12 koši.

Moste : Proletarec 64:68 (29:33)

V soboto je košarkarsko moštvo Proletarca gostovalo v Ljubljani in zmagalo proti Mostam. Rezultat bi bil lahko še ugodnejši, če ne bi gostje v zadnjih minutah igre nekoliko popustili.

Drugi polčas je potekel v znamenju obojestranskih napadov ter borbe za zmago. Proletarcu je uspelo obdržati vodstvo ter doseči prvo zmago na tujem igrišču. Pri Proletarcu je bil najboljši Stvarnik s 26 koši.

Šah

Zmagal Sribar

Na šahovskem brzturnirju šahovskega kluba Rudar je sodelovalo šestnajst šahistov. Vrstni red brzturnirja za mesec junij: 1. Sribar 14, 2. ing. Drobež 12, 3. Jazbec st. 11, 4. Ovnik 10, 5. Gosak in Frece po 9,5 točk itd.

GOSTISČE PRI LOVSKI KOCI NA PODMEJI NAD TRBOVLJAMI ODPRTO VSAK DAN

Gostišče »DOLENJKA« iz Zgoranj Trbovelj sporoča vsem ljubiteljem narave iz Trbovelj in drugih krajev Zasavja in Savinjske doline, da je od 10. junija naprej odprto vsak dan ob lepem vremenu od 14. ure naprej priljubljeno GOSTISČE PRI LOVSKI KOCI NA PODMEJI NAD TRBOVLJAMI. Ob nedeljah in praznikih je pa gostišče na Podmeji odprto po ves dan.

Poskrbeli smo za dobro in kvalitetno pijačo vseh vrst, prav tako pa tudi za velik izbor jedil. Posebno opozarjamo na nekatere vrste specialitet, kot različne, če-vapčice in drugo. Postrežba hitra in točna.

Za obisk se priporoča

kollektiv gostišča
»DOLENJKA«,
Zgornje Trbovlje

Nogomet

SLOVENSKA CONSKA LIGA Rudar : Kovinar 4:1 (2:0)

Približno 500 gledavcev je v nedeljo prisostvoval zadnji tekmi v letošnjem slovenskem nogometnem prvenstvu. Dokaj lepo in suho vreme je dopuščalo obema moštvoma, da sta pokazali, kaj znata.

Obe enajststori sta nastopili v standardnih postavah, samo pri Rudarju je zamenjal kaznovanega Kalška Leskovšek (Krajshek).

Ze prve minute igre so pokazale, da gostje ne bodo kos domačinom in da bodo morali vložiti vse sile, če bodo hoteli preprečiti katastrofalen rezultat. Domačini so brž prevzeli pobudo v svoje ro-

ke in začeli nevarno oblegati Pihlerjeva vrata. Tako je imel prvo lepo priložnost že v 5. minuti Knaus, toda zaradi prepočasnosti je izgubil lžogo. Toda očitna terenska in tehnična premoč domačinov je prišla do izraza šele v 11. minuti, ko je Pajer dosegel po kombinaciji s Halilagićem prvi gol. Kljub vodstvu gostje niso izgubili morale in so ostro napadali, toda njihova napadalna petorka ni znala izkoristiti razne prilžnosti. V 21. minuti je Knaus dosegel drugi gol.

V drugem delu igre so domačini začeli takoj z ostrimi napadi, vendar je poizvedljiva obramba gostov uspešno odklanjala vse nevarnejše akcije. Toda iz gneče pred Pihlerjevimi vrati je v 51. minuti Jović povišal rezultat na 3:0. Nekaj minut kasneje je Knaus ponovno napravil idealno priložnost za dosego gola, ko je iz neposredne bližine vrta zgrešil le-te.

Kaj kmalu si je René preskrbel tudi vizitko, da je z njo lahko nemoteno prišel v njuno hišo. Na dan sprejema se je prej še dolgo razgovarjal z obema potepinoma in jima dal nekakšna navodila.

Pod blazcem je imel skrito obrambno orožje, kajti svojemu sovražniku se ni hotel vdati brez borbe. Tako oborožen je René prispeel v sprejemne prostore slavnostno okrašene hiše »Pri hudcu«.

René je dolgo hodil po dvoranah in zaman iskal Izdoro. Toda v trenutku, ko je godba zaigrala menuet, je vtrpetel. Deset korakov pred seboj je zagledal njo, ki je bila toliko časa njegov življenjski up.

Izdora de Simeuse, ki je kar bleščala v lepoti in sreči, se je ravnokar pripravljala za ples. Veselo smehljajoč se je naslonila na roko nekega gospoda, ki ga René ni poznal. Besed, ki jih je Izdora spregovorila s svojim plesavcem, René ni mogel slišati. Pogovarjala in smehljala se je svojemu plesavcu s tako izvalno koketnostjo, da se je René čutil in premišljeval, ali je mogoče, da se je v tako kratkem času tako močno spremenila. Po glavi so se mu vrtele najrazličnejše misli, ugibanja in domneve.

Končno je poskušal sam sebe prepričati, da je le strašno ljubomumen in da se Izdora vede tako samo zaradi tega, ker se ni vajena takih sprejemov. Razmišljal je tudi, kako je mogoče, da je lahko tako vesela. Bil je brez moči, da bi kaj storil, le gledal je, kako se mu je ta plesoč par odmikal. Končno je opazil mlado ženo na pragu drugega salona, kjer je govorila z Moralesom.

Po dolgem času se je Morales le umaknil in René je pristopil k ciganki.

Sploštovana gospa, ali bi hoteli biti tako ljubezni in si vzeti nekaj časa za kratek razgovor? Jo je nagovoril. Njegov glas je trepetal in le s težavo se je premagoval, da ni snel svoje maske. Misli je, da bo njegova nekdanja zaročenka vtrpetela, ko bo po tako dolgem času spet zaslišala njegov glas. Toda Carmen je samo enkrat govorila z njim in pozabila na barvo njegovega glasu.

— Vsekakor, gospod! mu je odgovorila smeje. Zdi se mi pa, da ste se malo prežalostno obelkli za to veselo razpoloženje.

— Priznam, gospa, da moja obleka ni kar najbolj vesela, vendar še zdajle ni tako žalostna kot stvari, ki jih bom nočoj odkril Izdori de Simeuse.

Izrečeno ime njene žrtve je vzbudilo v Carmen določeno vznemirjenje, vendar se je končno toliko zbrala, da René ni opazil na njej nobena sprememba. Mirno mu je torej rekla:

— Vi mi hočete nekaj strašnega odkriti? Ne verjamem kaj takega, kajti moje življenje so čarobne sanje. Nič me ne more onesrečiti ob ljubljnem možu in nobenega oblaka ne vidim v svoji bodočnosti.

XAVIER DE MONTEPIN

Maščevanje in ljubezen

— Ali ni na dnu vašega srca kak nezahčen spomin, ki bi lahko bil vzrok kakšnim težavam ali nesreči?

— Težavam? Je ponovila Carmen, ki je komaj skrivala vse večji strah in nemir pred tem skrivnostnim človekom. Ali veste, s kom govorite? ga je vprašala. Maskam je sicer dovoljeno nekaj več svobode, toda opominjam vas, da ne segajte predaleč!

— Izdora de Simeuse, je nadaljeval markiz René, ali ni greh prezreti besede umirajočega prijatelja? Ali ni sramota, notepati njegovo zadnjo voljo? In vi ste to storili. Ali vam ni žal?

Carmen je prebledela.

— Ne razumem vas, je s težavo izdala iz sebe.

— Vaš bled obraz in vaše besede me prepričujejo o nasprotnem: Izdora, vi ste se samovoljno vrgli v brezno nesreče, ko ste se poročili s Querjeanom in ste mu izročili pismo, ki bi ga moral čuvati zase in bi vas lahko rešilo... Sicer pa... kaj mi koristi obujanje vseh teh stvari! Tisto, kar je že storjeno, ni več mogoče popraviti... Meni, ki sem vas tako vroče ljubil, ne preostane sedaj nič drugega kot upanje, da lahko rešim vaše življenje, če že ne morem rešiti vaše sreče.

— Moje življenje? In kdo ga ogroža? je zajecila Carmen.

— Človek, čigar ime sedaj nosite!

Ciganka se je trudila, da bi pokazala prezir.

— Baron de Querjean, je dejala, lahko s prezirom gleda na take nesramne laži, jaz, njegova žena, pa ne smem in ne bom poslušala več takih stvari.

— Vi me morate do kraja poslušati, je dejal René s spreminjenim glasom. Baron de Querjean je ponarejevalec denarja, lopov in morivec iz zasede. To je človek, ki se ne ustraši nobenega zločina, samo da doseže svoj cilj. V tem trenutku, ko govorim z vami, lahko vderejo v palačo sodnijski uslužbenci in odpeljejo vašega moža. Lahko vam prisežem, da dela ta trenutek v podzemeljskih prostorih te hiše skupina ponarejevalcev denarja, katerih voditelj je Querjean.

Ko je Carmen spoznala, da ve ta tujec za njuno skrivnost, se ji je zameglilo pred očmi. Zazdalo se ji je, da se bo onesvestila. Le z nadeležkim naporom se je zbrala in vprašala:

Ukleti partizan

Niso se niti še dobro razporedili na novem položaju, ko so povečini že vsi spali. Edino Komnen in Rade sta pazila drug na drugega, da ne bi tudi njiju premagal toliko zaželen spanec.

— Potrebno bi bilo iti na patrolo, je dejal Komnen in premišljeval, koga naj pošlje.

Rade je molčal, ker je bilo škoda izgubljati besede. Nekdo je moral iti na ogled.

— Vzel bom Miloša Rističa, je dejal Komnen.

— Tega ne, je odgovoril Rade. Zdi se mi, da je ta najbolj utrujen.

Komandir je imel rad tega vedno nasmejanega, veselega borca. In bil je tudi hraber. Vsi so imeli radi tega veselega izvidnika, bombardirja in sekretarja skojevcev v četi. Ta živahen mladenič je bil že dolgo časa najboljši bорец v proletarski četi. Zadnje dni je pa zelo oslabil. Nekaj ga je moralo tretji. Njegov obraz je bil videti, kakor da prosi, da se mu nekaj odpusti. Njemu bi pa lahko odpustili, spregledali samo to, da se je vse redkeje smejal in da ni bil pri moči, da bi na pohodu zapel kako borbeno pesem, kot je imel navado.

— Prav. Toda koga naj potemtakem vzamem?

— Vzemij Gojka, je kratak odgovoril komisar.

Ni več nista govorila o tej stvari. Gojko Markovič je bil eden izmed tistih vaških fantov, ki so zrastle v pomanjkanju in trpljenju. Ostal je brez staršev in je kot pastir prehajal od enega bogatega kmeta do drugega. Niti sam ni vedel povedati, kje se je naučil krasti. Tega se je tudi v partizanih težko odvadil.

Kradel je vse, kar mu je prišlo pod roko. Mnogo jezdecev se je spraševalo, kdo jim je odnesel uzde ali pa stremena. Kradel je tudi češnje in hruške, da bi si vsaj s sadjem nekoliko osladil svoje grenko življenje. Vdiral je v hleve, iz katerih je odnašal razne vrvi in drugo orodje, a tudi zvonce ovnov-vodnikov. Po vaseh so kmetje pri raznih skupnih delih pazili, da bi se jim ta fant ne približal preveč, ker bi pozneje prav gotovo opazili, da je temu zmanjkala škatala cigaret ali kaka druga malenkost.

Lansko spomlad se je srečal s četo. Pridružil se ji je kot vodič. Celo noč je šel pred četo, podnevi pa se je priključil koloni in tako ostal v četi. In na Neretvi bi ga bili kmalu lastni tovariši ustrelili, ker je izmaknil slano. Bil je fant, čigar roke so najraje segale po tujih stvarih. Če je kdo kdaj pogrešal svoj svinčnik ali pa bombo, so jo gotovo našli v njegovem nahrbtniku ali pa v njegovih številnih žepih.

Ko bi ga grajali, bi se le žalostno nasmešnil. Vse pogosteje se je zgodilo, da je kakšno stvar, ki jo je izmaknil kakemu borcu, čez nekaj ur spet vrnil. Ze dalj časa ni mogel nihče o njem reči, da krade.

Zato pa so vsi lahko govorili o njegovih drznih podvigih. Ni bilo borca, ki bi se mogel s lahkoto prebiti skozi sovražnikove vrste in se spet vrniti, da poroča o položaju sovražnika. Znal je celo »ukrasti« nemškega ali pa četinskega stražarja in ga živega pripeljati v četo. Bil je zmogel, da tudi samemu generalu von Leeru izmakne njegov monokel, ne da bi mož to opazil.

Komnen je krepko stresel Gojka za rame in ga izvelkel izpod grma, kjer je počival. Nekaj trenutkov je Gojko gledal zaspano okoli sebe, potem pa se je stresel in sedel zraven komandirja.

— Greva na patrolo, mu je na kratko dejal Komnen in odkorakal pred njim.

Gojko je šel za njim. Njegovih stopinj ni bilo slišati. Čez nekaj minut sploh ni bilo slišati korakov obeh. Tam proti Zelen-gori je besnela borba.

Komnen in Gojko sta se zaustavila na spodnjem robu planote, ki je bila na redko posejana z grmičevjem. Nekaj večjih dreves je stalo na zgornjem robu planote.

— Počakaj me tu, skočil bom tja, je dejal Gojko Kommenu. Ne da bi počakal na odgovor, se je odplazil med grmovje v neznanu smer.

Komnen je prisluškoval. S poti, ki je držala pod planoto na desno, se je slišalo zvenketanje orožja, ropot opreme in topotanje konj. Verjetno je šla na fronto nova kolona. Stel je sekunde in po zvokih korakov računal, kako dolga je vrsta. Izračunal je, da je v koloni najmanj petdeset konj in približno pet tisoč vojakov. Tu so morali iti v koloni po en sam mož drug za drugim v kratki razdalji.

Ni pričakoval, da se bo Gojko takoj vrnil, toda kmalu je v bližini zaslišal pokanje drevesnih vejic. Vzdignil je svoj avtomat in čakal. Najprej se je iz grmovja pokazala roka, takoj za njo pa Gojko, ki se je po strmini spustil k njemu.

— Veliki šotori z municijo in hrano, okoli sto konj in veliko vojakov — je na kratko poročal.

— Pojdi po ostale, čakal te bom tu.

Brez besed je Gojko vstal in v mraku izginil. Komaj kak pol ure kasneje so borci ležali drug zraven drugega na robu planote.

(Nadaljevanje sledi)

— Vi ste, ali iskreni prijatelj ali pa najpoglejši in najnesramnejši obrekovalec! Ko bom videla vaš obraz, bom lahko presodila, ali govorite resnico ali pa je vse skupaj nesramna laž. Prosim vas, pokažite mi svoj obraz!

— Izdora, ali je res mogoče, da me niste spoznali in mislite, da stojl pred vami tujec?

— Da, tujec in morebiti tudi sovražnik! Prosim vas, pokažite obraz!

— Oh! je vzkliknil René, vi me torej ne poznate več? Zdelo se mi je, sedaj pa zanesljivo vem, da niste Izdora de Simeuse!

Nato je snel masko z obraza. In Carmen je zagledala njegov bled obraz in žareče oči.

Zazdalo se ji je, da je pojava pred njo vstala iz groba: kriknila je in se onesvestila...

René si je spet nataknil na obraz masko in izginil v gneči. Medtem je več plemičev prihitelo v igralno sobo in povedalo baronu, da je njegova soproga omedlela.

— Oprostite, gospod minister, je dejal baron, in skočil s stola. Medtem sta že dve plemiknji vzdignili ciganko in jo položili na kanape.

— Zrak! Zrak! je vzkliknil baron in vzel Carmen v naročje ter jo odnesel k oknu. Zrak jo je kaj hitro osvežil. Plašno je začela gledati okoli sebe.

— Querjean jo je tiho vprašal:

— Kaj si videla? Kaj si zvedela? Govori hitro!

— Vse je izgubljeno! Je zajecila.

— Vse je propadlo? Zakaj?

— Mrtni vstajajo iz grobov in nastopajo proti nam... Videla sem markiza Renéja...

— Markis de Rieux? Nemogoče! Verjetno si videla koga, ki mu je podoben!

— Nel! Dolgo sva govorila, preden je odkril obraz.

Na kratko je povedala možu, o čem sta govorila z Renéjem. Querjean je jo hotel pomiriti, potem pa je pohitel venka, kjer se je Malo sprehajal gori in dol.

— Poslušaj in hitro odgovori! je dejal baron in ga potegnil s seboj v neki kotic. Ali si videl človeka, ki je bil oblečen kot mrtlec?

— Ali je imel vabilo?

— Da.

(Dalje prihodnje)